

Asia: VN/18157/2023

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi kyberturvallisuusdirektiivin (NIS2-direktiivi) täytäntöönpanemiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot NIS2-direktiivin tavoitteista ja tarkoituksesta

Suomen Punaisen Ristin (SPR) Veripalvelu (Veripalvelu) kiittää mahdollisuudesta lausua NIS2 -direktiivin voimaansaattamisesta Suomessa ja erityisesti ehdotuksesta kyberturvallisuuslaiksi. Tässä lausunnossa ei tarkastella ehdotuksia SPR:n muun järjestöorganisaation näkökulmasta.

Esitettyjen säädösten tavoitteet ovat kannatettavia. Veripalvelu näkee kyberturvallisuuden keskeisen tärkeäksi toiminnalleen ja panostaa jatkuvasti tämän alueen kehittämiseen sekä ylläpitoon. Kyberturvallisuuden kehittäminen vaatii toimijoilta jatkuvasti merkittäviä panostuksia eikä ehdotus kaikilta osin ota täysimääräisesti huomioon organisaatioiden resurssitarpeita.

Soveltamisalaa koskevat huomiot

Veripalvelu on ainoa verenluovutusta ja valmistusta järjestävä veripalvelulaitos Suomessa. Veripalvelun toiminta veripalvelulaitoksena perustuu EU-direktiivien pohjalta säädettyyn veripalvelulakiin täydentävine säädöksineen. Sen lisäksi Veripalvelu toimii eri säädösten mukaan kliinisenä palvelulaboratoriona, lääketukkukauppana, kudoslaitoksena, ATMP-lääkkeiden valmistajana sekä lääkinnällisten laitteiden omavalmistajana.

Ehdotettujen säädösten soveltamisalan laajuus ja käytännön toteutus Veripalvelun organisaation osalta jää ehdotuksessa epäselväksi ja vaatii jatkotyöskentelyä. Veripalvelun näkökulmasta olisi toivottavaa, että viranomaisvalvonta kyberturvallisuuden osalta muodostaisi yhtenäisen kokonaisuuden eikä siihen liittyisi sen toimialoille erilaisia menettelyjä. Veri- ja kudoslaitostoiminnan osalta on huomioitava myös valmisteilla oleva uusi EU lainsäädäntö ihmisperäisille aineille (ns. SOHO asetus), ja sen sisältämät vaatimukset kriittisten ihmisperäisten aineiden tarjonnan jatkuvuuden turvaamiseen liittyen. NIS2-direktiivin soveltaminen olisi syytä yhteensovittaa SOHO asetuksen lopulliseen sisältöön ja soveltamisaikatauluihin. Samassa yhteydessä tullee arvioitavaksi CER-direktiivin ja SOHO-asetuksen keskinäinen soveltamismenettely.

Riskienhallintavelvoitetta koskevat huomiot

Riskienhallinta on Veripalvelun toiminnassa tärkeä alue ja kyberturvallisuutta koskevan koulutuksen edellyttäminen on nähdäksemme perusteltua. On kuitenkin syytä huomata, että vastaava osaamistarve koskee myös muita riskityyppejä ja tämä olisi syytä ottaa huomioon koulutusvaatimuksen laajuudessa.

Raportointivelvoitetta koskevat huomiot

Raportointivaatimus 24 tunnin sisällä on vaativa. Juurisyiden selvittäminen ja usein eri toimijoille jakautuvien teknisten ratkaisujen läpikäynti voi vaatia merkittävästi aikaa. Raportointiin tulisi olla selkeä yksi kanava ja sille raportointiaikavaatimuksen mukainen, tarvittaessa 24/7 tuki ilmoitusten tekemiseen.

Valvontaa koskevat huomiot

Viittaamme edellä esitettyyn Veripalvelun toiminnan moninaisuuteen. Kun toimialaviranomaisten lisäksi Traficom ja tietosuojavaltuutetun toimisto saattavat olla omissa rooleissaan mukana valvonnassa, kokonaisuus muodostuu haastavaksi hallita. Viranomaisten välinen joustava yhteistyö ja tiedonvaihto on tärkeää.

Seuraamusmaksua koskevat huomiot

Ei ole.

CSIRT-yksikön tehtäviä koskevat huomiot

Yksikön nimi ja tehtävät olisi hyvä kuvata selkeästi ja yleisesti ymmärrettävällä tavalla.

Tiedonhallintalakia ja täytäntöönpanoa julkishallinnossa koskevat huomiot

Ei ole.

Verkkotunnusvälittäjiä koskevat huomiot

Ei ole.

Kumottavaksi ehdotettuja säännöksiä koskevat huomiot

Ei ole.

Vaikutustenarviointia koskevat huomiot

Taloudellisten vaikutusten arviointia olisi hyvä täydentää.

Muut huomiot ja avoin palaute esityksestä

Veripalvelu osallistuu terveydenhuollon kyberturvallisuuden yhteistoimintaan ja näemme positiiviseksi säädöksen tarkentavan muotoilun tietojen jakamisen osalta. Ehdotuksien sanastossa tulisi ottaa huomioon kokonaisturvallisuuden sanasto ja kansainväliseen standardisointiin (esim. ISO 27001) liittyvä terminologia.

Westman Pia
Suomen Punainen Risti, Veripalvelu

Ihalainen Jarkko
Suomen Punainen Risti, Veripalvelu